

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
29 juni 2006

Ons kenmerk
VO/SenO/24545

Uw brief van
24 mei 2006

Uw kenmerk
2050613760

Onderwerp
vragen van de
kamerleden Hamer en
Meijer

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties het antwoord op de vragen van de kamerleden Hamer en Meijer (beiden PvdA) van uw Kamer inzake het manifest van het onderwijsplatform G4 over een Integraal Investeringsprogramma Jongeren G4.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2050613760.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de kamerleden Hamer en Meijer (beiden PvdA) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties over de oproep van het Onderwijsplatform G4 voor een Integraal Investeringsprogramma Jongeren G4. (ingezonden 23 mei 2006 kenmerk 2050613760)

1.

Vraag: Hebt u kennisgenomen van het manifest van het Onderwijsplatform G4 waarin wordt gepleit voor een Integraal Investeringsprogramma Jongeren G4?

Antwoord:

Ja, dit manifest is mij half mei aangeboden. Met het onderwijsplatform van de G4 heb ik op 28 juni over dit manifest een gesprek gepland.

2.

Vraag: Deelt u de analyse van het Onderwijsplatform G4 dat de laatste jaren de grootstedelijke problemen intenser en bijna onoplosbaar zijn geworden in bepaalde wijken en dat deze sociale teloorgang nu serieus de sociale en economische spankracht van de grote steden bedreigt? 1) Zo ja, welke specifieke maatregelen zijn de afgelopen tijd genomen en welke maatregelen gaat u nemen om dit tij te keren? Zo neen, waarom niet?

Antwoord: Ik erken dat de problemen waarmee de vier grote steden te kampen hebben intens zijn. De stelling dat de situatie van jongeren in die steden fors afwijkt van die van de rest van Nederland door een cumulatie van problemen zoals taalachterstanden, onvoldoende betrokkenheid van ouders enzovoort, deel ik gedeeltelijk. De situatie in de grote steden wijkt zeker af van de situatie op het platteland, er zijn echter ook andere (grote) gemeenten met vergelijkbare problematiek als de G4.

Tijdens deze kabinetsperiode heb ik juist een aantal maatregelen genomen op het terrein van de bestrijding van onderwijsachterstanden die ervoor moeten gaan zorgen dat het geld dat bestemd is voor de bestrijding van onderwijsachterstanden daar terecht komt waar het het hardst nodig is. Hierbij staat niet zozeer het geografische gebied als wel de aard en de omvang van problemen centraal.

In het primair onderwijs ligt de hoofdverantwoordelijkheid voor de bestrijding van onderwijsachterstanden bij de scholen. Basisscholen ontvangen hiervoor middelen via de gewichtenregeling, daarnaast spelen gemeenten een belangrijke rol, omdat zij de regie voeren binnen de jeugdketen. Zij hebben binnen het onderwijsachterstandenbeleid specifieke taken op het terrein van voor- en vroegschoolse educatie en schakelklassen.

In het voortgezet onderwijs richt het achterstandenbeleid zich alleen op die gebieden in Nederland waar de problemen zich opstapelen. Het leerplusarrangement VO is bestemd voor scholen voor praktijkonderwijs, vmbo, havo of vwo met veel leerlingen uit een achterstandswijk en ondersteunt deze scholen om 'probleemcumulatie' tegen te gaan. De gedachte is dat deze scholen het zwaarder hebben dan een school met dezelfde onderwijssoorten en aantallen leerlingen, maar niet afkomstig uit een achterstandswijk.

Het kabinet onderschrijft de integrale aanpak die het Platform G4 in zijn manifest bepleit. Naast de herijking van het onderwijsachterstandenbeleid wijs ik u dan ook graag op de activiteiten in het kader van Operatie Jong. Binnenkort stuurt het kabinet u de voortgangsrapportage over Operatie Jong alsmede zijn reactie op het Sturingsadvies "Koersen op het kind" van de Commissaris Jeugd- en jongerenbeleid en de eindrapportage van de Jong-overeenkomst "Gemeentelijke regie in de jeugdketen". In deze documenten wordt de voortgang en koers van de kabinetsaanpak op het terrein van het jeugdbeleid in samenhang gepresenteerd. Een belangrijk element van deze rapportages is dat het kabinet de rol van gemeenten in het jeugdbeleid wil vergroten als zij aantonen dat zij in staat zijn deze vergrote rol naar behoren te vervullen. Gemeenten krijgen op deze manier meer armslag, zodat ze samen met lokale partijen de groep risicokinderen en -gezinnen sneller kunnen helpen. De Staatssecretaris van VWS heeft uw Kamer hierover in de eerste reactie op het sturingsadvies geïnformeerd (Tweede Kamer 2005-2006, 29284, nr. 20).

Ook de acties in het kader van de recent verschenen perspectievennota Voortijdig schoolverlaten en de taskforce Jeugdwerkloosheid dragen bij aan een versterking van een samenhangende aanpak.

Daarnaast is op 15 juni het "Platform allochtone Ouders en Onderwijs" officieel van start gegaan, een initiatief om de betrokkenheid van allochtone ouders bij het onderwijs van hun kinderen te bevorderen. In dit project werken ouderorganisaties, schoolleidersorganisaties, minderhedenorganisaties en werkgevers- en werknemers in het onderwijs samen.

3

Vraag: Deelt u de analyse van het Onderwijsplatform G4 dat de situatie van jongeren in de vier grote steden sterk afwijkt van die in de rest van Nederland door een cumulatie van problemen zoals taalachterstanden, onvoldoende betrokkenheid van ouders enzovoorts? Zo ja, op welke wijze komt dit terug in het beleid gericht op de grote steden? Zo neen, waar baseert u dat op?

Antwoord: Zie vraag 2

4

Vraag: Deelt u de vrees dat bij ongewijzigd beleid in de nabije toekomst steeds meer zal moeten worden geïnvesteerd in repressief toezicht, politie en justitie in plaats van in goed onderwijsbeleid, voorzieningen en preventie?

Antwoord: Tijdens deze kabinetsperiode is veel preventief beleid ingezet dat zijn vruchten begint af te werpen. Zo is het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters gedaald van bijna 64 duizend in 2003-2004 naar bijna 57 duizend in 2004-2005 en is het aantal extra jeugdbanen in de periode 2004 - 2005 gestegen van 10.000 tot ruim 25.000. Ik ben van mening dat het ingezette beleid verder de kans dient te krijgen om effecten te sorteren.

5

Vraag: Wil de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties (BVK), gegeven de maatschappelijke urgentie van de geschetste problematiek, aangeven hoe hij als coördinerend bewindspersoon voor grootstedelijke vraagstukken binnen het kabinet zijn verantwoordelijkheid op dit punt waarmaakt en welke actie(s) hij reeds heeft ondernomen of gaat ondernemen?

Antwoord: Vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het Grotestedenbeleid (GSB) kan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties andere bewindslieden aanspreken als zij maatregelen willen treffen met beleidsmatige en financiële gevolgen voor de betrokken grote steden (G31). In het GSB heeft vooral het sociale domein zijn bijzondere aandacht als beheerder van de brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (BDU SIV). 'Jeugd, onderwijs en educatie' is daarbinnen een belangrijk aandachtsveld.

Het GSB gaat uit van rijksfinanciering gedurende de convenantsperiode, die bijdraagt aan de uitvoering van meerjaren stedelijke ontwikkelingsprogramma's. Begin 2005 zijn op basis van deze integrale programma's in convenanten afrekenbare prestatieafspraken tot en met 2009 vastgelegd tussen het Rijk en de GSB-steden. Er zijn toen samenhangende afspraken gemaakt op het sociale domein, het fysieke (BDU Fysiek) en het economische domein (BDU Economie). Concreet gaat het binnen het sociale domein om een totale rijksbijdrage van ruim € 4 miljard en het behalen van resultaten voor bijvoorbeeld inburgering (huidige stelsel), voortijdig schoolverlaten, maatschappelijk opvang en verslavingszorg, overgewicht jeugd, veelplegers, overlast, en huiselijk geweld. Deze aanpak biedt de steden beleidsruimte voor een integrale aanpak en voor het aangaan van duurzame samenwerkingsrelaties met de partners. Ook vindt er één integrale verantwoording plaats aan het eind van de convenantperiode. Verder is tussen Rijk en steden afgesproken dat bij (nieuwe) geldstromen, die aansluiten bij het GSB, eerst wordt bezien of opname in één van de drie GSB-BDU's mogelijk is; dit ter voorkoming van losse (project)regelingen en versnipperde financiering. De steden kunnen het kabinet daaraan houden.

Vanuit deze kabinetsbrede GSB-aanpak spreekt een breed, integraal investeringsprogramma, zoals het Onderwijsplatform G4 voorstelt, mij daarom ook aan.

Bovenop deze basis van meerjarige, programmatische afspraken, gaat de Minister voor BVK gericht in op vragen waar de steden mee komen. Zo is bijvoorbeeld dit jaar de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in werking getreden. Ook wordt bijvoorbeeld het G27-initiatief 'Aanval op de uitval' gesteund, waarbij zowel schooluitval als de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de uitval van kansarmen en de uitval van buurten wordt aangepakt. Ook is recent het initiatief het subsidieprogramma tot sociale herovering gestart, waarbij het gaat om wijken waar de maatschappelijke opgaven zó groot zijn, dat de stad daar op eigen kracht niet meer uitkomt. Binnenkort worden 12 steden uit de G31 uitgenodigd hiervoor een voorstel in te dienen.

6

Vraag: Bent u het eens met het Onderwijsplatform G4 dat er een Integraal Investeringsprogramma Jongeren G4 nodig is, dat zich richt op de maatschappelijke kansen van jongeren van 0 tot 23 jaar om de achterstanden van jongeren actief te bestrijden? Zo ja, bent u bereid een integrale visie te ontwikkelen met het Onderwijsplatform G4 en hun bondgenoten en daarbij horende structurele financiering in te zetten? Zo neen, waarom niet?

Antwoord: De minister voor BVK en ik vinden het de moeite waard om met het onderwijsplatform G4 te verkennen onder welke randvoorwaarden het mogelijk is een integrale visie te ontwikkelen en of dit een reële optie is. Een eerste gesprek met de G4 vindt op korte termijn plaats. Daarmee is het nu te vroeg om te concluderen of een extra Integraal Investeringsprogramma nodig is, of dat volstaan kan worden met een andere inzet van bestaande middelen.